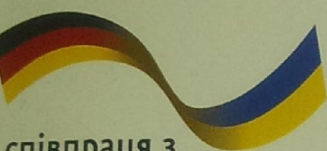

Національна академія державного управління
при Президентові України

МОДЕРНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ

Modernization of Public Administration
and European Integration of Ukraine

Матеріали щорічної Всеукраїнської
науково-практичної конференції
за міжнародною участю
(Київ, 25 квітня 2013 р.)

співпраця з
німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Hanns
Seidel
Stiftung

Фонд
Ганса
Зайделя

Том 1

Київ
2013

МОДЕРНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ

Матеріали щорічної Всеукраїнської науково-практичної
конференції за міжнародною участю

(Київ, 25 квітня 2013 р.)

Том 1

**Київ
2013**

*Схвалено Вченою радою Національної академії
державного управління при Президентові України
(протокол № 201/3-10 від 28 березня 2013 р.)*

*Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
(свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації серії КВ № 15826-4298Р)*

Редакційна колегія:

М. М. Білинська, д.держ.упр., В. Г. Бодров, д.е.н., В. М. Вакуленко, к.держ.упр., В. А. Гошовська, д.політ.н., І. А. Грицяк, д.держ.упр., Н. В. Грицяк, д.держ.упр., С. Д. Дубенко, к.ю.н., В. М. Князєв, д.філос.н., А. М. Михненко, д.і.н., І. М. Плотницька, к.філол.н., Н. Г. Протасова, д.пед.н., В. А. Ребкало, д.філос.н., І. В. Рожкова, д.держ.упр., І. В. Розпутенко, д.держ.упр., Г. П. Ситник, д.держ.упр., Ю. П. Сурмін, д.соц.н., С. О. Телешун, д.політ.н., В. П. Троцинський, д.і.н.

М74 Модернізація державного управління та європейська інтеграція України : матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 25 квіт. 2013 р.) : у 2 т. / за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, К. О. Ващенко, С. В. Загороднюка. - К. : НАДУ, 2013. - Т. 1. - 588 с.

У матеріалах щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю "Модернізація державного управління та європейська інтеграція України" вміщено тези доповідей та виступів її учасників, у яких викладено результати аналітичного осмислення завдань модернізації державного управління в Україні, сутності європейської інтеграції, її сучасного стану та перспектив для України.

Призначені для наукових, науково-педагогічних працівників, теоретиків і практиків державного управління, а також усіх, хто цікавиться питаннями державного управління як виду діяльності, галузі науки та галузі освіти.

УДК 35:005.591.6:(061.1ЄС+477)(06)

Матеріали публікуються в авторській редакції зі збереженням стилістики, орфографії та пунктуації.

*Матеріали науково-практичної конференції видаються за фінансової підтримки
Представництва Фонду Ганса Зайделя в Україні*

© Національна академія
державного управління
при Президентові України, 2013

РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ТА СУСПІЛЬНИХ РЕФОРМ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ (секція 1)	3
<i>В.С.Загорський.</i> Адміністративна реформа та кадрова політика як засоби формування прозорості, відкритої та ефективної системи державного управління	3
<i>О.Б.Семичастна.</i> Організація та впровадження соціальних програм у Швеції.....	5
<i>О.І.Васильєва, О.В.Євсюкова.</i> Досвід адміністративно-територіального реформування в Республіці Польща	7
<i>О.В.Соснін.</i> Інформаційне суспільство: міф або реальний шлях становлення нашої європейської облаштованості	9
<i>В.Ф.Мартиненко.</i> Механізми мотивації суб'єктів господарювання в Україні у контексті гуманістичних цінностей	11
<i>С.О.Кравченко.</i> Потреби навчання вищих керівних кадрів для впровадження суспільних реформ в Україні	13
<i>В.В.Баитанник.</i> Модернізація державного управління в контексті європейських інтеграційних процесів	14
<i>Н.П.Кризина, К.І.Жилка.</i> Державна політика України в системі охорони здоров'я дітей на державному та регіональному рівнях	17
<i>О.В.Соснін, Н.П.Нелезенко.</i> Архетипіка проблем корупції в сучасній Україні	19
<i>О.В.Соснін, О.Д.Берега.</i> Реалізація Україною європейського досвіду антикорупційної політики	21
<i>Ю.В.Давидова, В.О.Струк.</i> Європейський досвід політики енергоефективності: орієнтири для України	23
<i>А.Ліпенцев, Ю.Пилис.</i> Розвиток організаційної культури органів публічної влади: у контексті завдань реалізації програм регіонального інноваційного розвитку	25
<i>О.В.Плахотна.</i> Розширення фінансової самостійності місцевого самоврядування: експертні висновки ЄС та можливості для України	26
<i>А.Г.Баитанник.</i> Удосконалення механізмів регулювання діяльності органів державної влади в контексті євроінтеграційних процесів	28
<i>І.Б.Гарькавий, О.С.Ігнатенко.</i> Методологічні аспекти модернізації систем містообслуговуючої сфери	30
<i>А.П.Лелеченко, С.В.Левцов.</i> Євроінтеграційний напрям розвитку ринку рекреаційних послуг в Україні	32
<i>А.П.Лелеченко, В.В.Меіцераков.</i> Збереження та охорона історико-культурної спадщини України в контексті європейської інтеграції.....	33
<i>В.С.Колтун, О.М.Коваль.</i> Європейський досвід оптимізації надання публічних послуг органами місцевого самоврядування	35
<i>З.М.Бурик.</i> Концептуальні основи реформування пенсійної системи України у контексті європейського досвіду	36
<i>О.В.Устименко.</i> Державне управління процесами містобудування в Києві.....	38
<i>К.В.Плоский.</i> Проблеми дослідження концептуальних засад міжнародної технічної допомоги	40
<i>В.Д.Полтавець.</i> Міжмуніципальне співробітництво як шлях до об'єднання територіальних громад та адміністративно-територіальної реформи в Україні	42
<i>А.В.Халецький.</i> Формування механізму державного управління взаємодією органів державної влади з громадськістю	43
<i>І.І.Бабін, О.О.Долженков.</i> Структурні реформи вищої освіти та модернізація змісту державного управління - важливий чинник європейської інтеграції України	44
<i>О.П.Лук'янов.</i> Антикорупційна політика Іспанії: досвід для України	46
<i>Ю.В.Палагнюк.</i> Необхідність подальшої реалізації інституційних реформ в ЄС у зв'язку з новітніми викликами	50

<i>О.В.Берданова. Особливості стратегічного планування розвитку регіонів</i>	52
<i>Н.В.Васильєва. Досвід країн Прибалтики в наданні електронних послуг населенню</i>	54
<i>Н.М.Гринчук, М.С.Багінський. Регіональні аспекти економічних реформ: м. Київ</i>	56
<i>Ю.А.Глуценко. Реформа системи міжбюджетних відносин як інструмент модернізації децентралізованого державного управління</i>	59
<i>К.В.Дубич. Стандартизація соціальних послуг як ефективний напрям державно-управлінських реформ: європейський досвід для України</i>	60
<i>Е.М.Макаренко. Особливості інституційних реформ в транзитивних суспільствах</i>	63
<i>О.В.Руснак. До проблеми реалізації правоохоронних функцій</i>	64
<i>О.В.Коваль. Невідкладні заходи процесу реформування і розвитку Збройних Сил України на сучасному етапі</i>	67
<i>М.Є.Чулаєвська. Проблеми втілення європейських стандартів захисту прав жінок у контексті демографічних реформ в Україні</i>	70
<i>Л.Ю.Вдовиченко. Регуляторна діяльність: досвід європейських країн</i>	71
<i>В.М.Захаров. Реалізація державно-управлінських реформ у дорожньому господарстві країни: європейський досвід для України</i>	73
<i>Т.О.Горецька. САФ - важливий інструмент підвищення якості та ефективності діяльності державного сектору</i>	75
<i>В.О.Кротінов. Судова реформа України в контексті положень Угоди про асоціацію</i>	76
<i>Т.В.Якименко. Актуальні питання удосконалення вітчизняної виборчої системи у контексті суспільних реформ в Україні</i>	79
<i>В.І.Дудар. Узагальнення підходів до розвитку теорії місцевого самоврядування</i>	80
<i>Н.В.Москалець. Питання вдосконалення взаємодії Конституційного Суду України з органами державної влади у контексті конституційної реформи</i>	82
<i>С.Ю.Олефіров. Роль держави у формуванні та розвитку громадянського суспільства</i>	83
<i>В.В.Пристайко. Державно-управлінські механізми функціонування режиму надзвичайного стану в контексті забезпечення прав і свобод людини: європейський досвід для України</i>	85
<i>Н.О.Щур. Реформування соціальної політики України в умовах глобалізації</i>	86
<i>О.М.Тищенко. Реформування соціальної політики України в умовах глобалізації</i>	88
<i>О.С.Сербіна. Види оцінювання міських територій органами місцевого самоврядування</i>	89
<i>О.О.Любиченко. Вплив європеїзації на діяльність політичних партій</i>	91
<i>Т.І.Карнаух. Вплив європеїзації на діяльність політичних партій</i>	92
<i>В.В.Осінський. Інтеграція України в європейський економічний та монетарний простір</i>	95
<i>Ю.І.Косенюк. Удосконалення реалізації державної правової політики України</i>	97
<i>Т.П.Паламарчук. Спільна зовнішня політика Європейського Союзу після Лісабонського договору: управлінський аспект</i>	99
<i>О.В.Пістракевич. Надання адміністративних послуг: досвід деяких європейських країн</i>	100
<i>О.В.Палагнюк. Ставлення громадян України до впровадження європейських стандартів у розвиток аграрного сектору</i>	101
<i>Т.В.Криворучко. Європейський Парламент як об'єднання інтересів</i>	103
<i>К.І.Курсон. Європейський Парламент як об'єднання інтересів</i>	103
<i>Б.М.Якименко. Необхідність реформування державної міграційної політики України в умовах європейського співробітництва</i>	105
<i>О.М.Долінченко. Європейський дослідницький простір як фактор модернізації державного управління: досвід для України</i>	107
<i>Т.І.Ренькас. Європейський дослідницький простір як фактор модернізації державного управління: досвід для України</i>	107
<i>І.О.Кацай. Регіональні аспекти зайнятості населення: зарубіжний та вітчизняний досвід</i>	109
<i>Б.М.Якименко. Регіональні аспекти зайнятості населення: зарубіжний та вітчизняний досвід</i>	109
<i>О.М.Долінченко. Фінансове забезпечення місцевої влади: застосування європейського досвіду для України</i>	111
<i>Т.І.Ренькас. Зарубіжний досвід державного регулювання демографічних процесів</i>	112
<i>І.О.Кацай. Розвиток інвестиційного проектування транскордонного співробітництва України у контексті розширення Європейського Союзу</i>	112
<i>І.О.Кацай. Характеристика проблемного поля збалансування розвитку природно-ресурсного потенціалу регіону</i>	114

2. Про Національний план дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки "Заможнесуспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава" : Указ Президента України від 12 берез. 2012 р. № 187/2012. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.

3. Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві : Закон України від 7 лип. 2011 р. № 3612-VI - Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>.

4. Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року : Рішення Київської міської ради від 15 груд. 2011 р. № 824/7060. - Режим доступу : document.ua/pro-zatverdzhennja-strategiyi-rozvitku

Ю.А.Глущенко,

кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри регіонального управління,
місцевого самоврядування та управління містом НАДУ

Реформа системи міжбюджетних відносин як інструмент модернізації децентралізованого державного управління

Актуальність наукових досліджень у напрямку реформування системи міжбюджетних відносин зумовлена необхідністю покращення якості життя громадян за рахунок створення умов для сталого економічного розвитку територіальних громад як самостійних та дієздатних соціальних спільнот, члени яких матимуть можливість ефективно захищати власні права та інтереси шляхом участі у вирішенні проблем місцевого значення [6, с. 82].

Протягом останніх десятиріч основними засадами здійснення децентралізованого управління багатьох країн, зокрема зарубіжних, є побудова ефективної системи міжбюджетних відносин, а саме розподілу повноважень для здійснення урядових функцій та надання бюджетних послуг, отримання доходів, створення системи міжбюджетних трансфертів та здатності місцевих бюджетів брати позики [5].

Реалізація стратегії бюджетної політики України у 2013 р. спрямована на підвищення стандартів життя і рівня добробуту громадян відповідно до послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України, Національного плану дій щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава" [3].

Необхідність реформування міжбюджетних відносин в Україні обумовлена такими проблемами як низька якість місцевих послуг, зношеність інфраструктури, зокрема більше ніж на 60% у житлово-комунальному та понад 70% у автодорожньому секторах [4].

Нинішній стан функціонування системи міжбюджетних відносин характеризується недостатньо прозорим розподілом міжбюджетних трансфертів, відсутністю законодавчої бази щодо визначення принципів і критеріїв розподілу інвестиційних субвенцій, ускладненістю безлічі коефіцієнтів Формули дотацій вирівнювання, що знижує прогнозованість і стабільність доходів місцевих бюджетів.

Міжбюджетний розподіл позначається обмеженістю закріплених та власних доходів місцевих бюджетів, зокрема зниженням їх частки по відношенню до ВВП з 12,9% у 1998 р. до 6,4% у 2011 р. та навпаки приростом частки міжбюджетних трансфертів понад 50%, що суперечить вимогам Концепції реформування місцевих бюджетів.

Незацікавленість органів місцевого самоврядування у мобілізації земельного податку (що знаходиться у переліку власних доходів та поки що трактується як загальнодержавний податок) через відсутність здійснення комплексної інвентаризації землі, існуванні численних пільг в оподаткуванні, не дозволяє почати вироблення власної фіскальної політики самоврядування, що, зрештою стримує підвищення рівня їх фінансової автономії.

Вагому частку міжбюджетних трансфертів (майже 95%) складають дотація вирівнювання та субвенції на здійснення державних програм соціального захисту населення, з них пріорі-

тетними є надання субвенцій на фінансування інвестиційних заходів та соціально-економічного розвитку регіонів (у 2011 р. - 4,9 млрд грн), або збільшення майже вдвоє [1].

Субвенції на соціальний захист проходять через місцеві бюджети транзитом, можливості впливу на їх використання органи самоврядування не мають.

Значна ж залежність місцевих бюджетів від субвенцій інвестиційного характеру вказує на фінансову неспроможність місцевих органів влади, органів місцевого самоврядування самостійно вирішувати питання, пов'язані з розвитком територій та зважено і розмірено підходити до планування програм, індикаторів їх виконання, оцінки ефективності, що стримує запровадження програмно-цільового методу.

Складна і громізка модель загальнодержавного планування роз'єднала бюджетне та державне планування в Україні, тоді як у західних країнах прогнозування лежить в основі планування.

Здійснення високопрофесійного середньострокового бюджетного прогнозування та планування, тісно інтегрованого у систему загальнодержавного планування дозволяє забезпечити оптимальний перерозподіл фінансових ресурсів в економіці держави в напрямку реалізації пріоритетних завдань соціально-економічного розвитку [1].

Підсумовуючи зазначене слід зробити висновок, що децентралізація державного управління і демократизація суспільства потребують вдосконалення фінансових інструментів та методів бюджетного регулювання з врахуванням особливостей розвитку адміністративно-територіальних утворень, що забезпечить створення системи адміністративно-територіальних одиниць, спроможних виконувати покладені на них функції.

Делегування державних повноважень щодо фінансування соціального захисту місцевим органам влади сприятиме скороченню зустрічних міжбюджетних фінансових потоків та частки трансфертних платежів в доходах місцевих бюджетів.

Закреплення відповідальності та спрямування плати за землею до місцевих податків зборів, надання повноважень щодо його регулювання забезпечить приріст фінансових ресурсів органів самоврядування, здійснення власної фінансової політики та підвищення рівня фінансової автономії.

Список використаних джерел

1. Мірошніченко О. Стабілізація місцевих бюджетів у забезпеченні фінансової безпеки держави / О. Мірошніченко. - Режим доступу : <http://news.ru/public/69406>
2. Молдован О. О. Щодо оптимізації процесів бюджетного прогнозування та планування в Україні. Аналітична записка / О. О. Молдован. - Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1089/>
3. Про основні напрями бюджетної політики на 2013 рік / Постанова Верховної Ради України від 22 трав. 2013 р. № 4824-VI. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4824-17?reg=4824-17&find=1&text=&x=6&y=8>
4. Програма системних реформ на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентно-спроможна економіка, ефективна держава". - Режим доступу : http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf
5. Рена Т. М. Місцева фінанси : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / Т. М. Рена, К. Ф. Ковальчук, Н. В. Кучкова. - К. : Центр навч. д-ри, 2007. - 208 с.
6. Ткачук А. Місцеве самоврядування та децентралізація : практ. посіб. / А. Ткачук ; Швейцарсько-український проєкт "Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO". - К. : ТОВ "Софія". - 2012. - 120 с.

К.В.Дубич,

кандидат педагогічних наук, доцент,

докторант кафедри соціальної і гуманітарної політики НАДУ

Стандартизація соціальних послуг як ефективний напрям державно-управлінських реформ: європейський досвід для України

Важливим вектором здійснюваних нині в Україні державно-управлінських модернізаційних реформ є система соціального захисту, яка залишається наразі чи не найменш реформо-